Prijs : In België : 6 Frs — In Nederland : 35 Cts
ZESDE JAARGANG

KUIFJE

31
WEEKBLAD VOOR JONGENS VAN 7 TOT 77 JAAR

WAT HANGT ER NU BOVEN HET HOOFD VAN BARELLI EN MOREAU ?... (zie blz. 14)

BOB DE MOOR

Altijd herbeginnen!

VANDAAG krijg ik een brief van een lezer die er zich over beklaagt dat hij reeds viermaal aan een openbaar onderzoek « Jullie krijgen het Woord » deelgenomen heeft en nog steeds op een prijsje zit te wachten. « Ik zend je nu voor de laatste keer mijn antwoord in, zo schrijft hij, en indien ik nu nog niets win, dan doe ik niet meer mee ! »

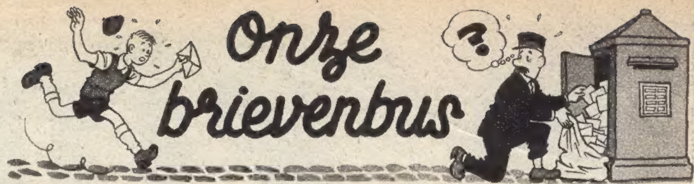
Zo'n houding vind ik betreurenswaardig. Vooreerst omdat het deelnemen aan een prijsvraag toch steeds meer een genoegen moet zijn om de juiste oplossing, of de beste en originele formulering van een opinie te vinden, dan wel een jacht op een prijs.

Net zoals op het voetbalveld moet men met geestdrift spelen, met fair play kunnen verliezen, en steeds met enthoesiasme herbeginnen.

Men mag ook niet vergeten dat spelen op een sportveld, evenals deelnemen aan een prijsvraag, buiten alle kans op een beloning om, altijd een goede en aangename oefening moet zijn, en dat het als zodanig de moeite waard loont om zich altijd opnieuw met geestdrift in te zetten. De prijs of de kans op een overwinning moet men slechts als een aansporing aanzien.

Ik wens jullie allen veel spelgenoegen en af en toe ook een prijs, ja zeker, maar voor alles de moed, om als 't niet meevalt, altijd weer te herbeginnen !

Kuifje

Jan Reimenam, Vilvoorde. — De tong van vele dieren is inderdaad niet alleen een zintuig van de smaak, doch ook hun grijporgaan. Kijken we maar eens goed naar de koe wanneer ze eet : ze grijpt een bundel gras met de tong. De specht heeft zijn lange, kleverige tong nodig om aan eten te geraken. De kameleon hapt vliegen met zijn tong en de miereneter heeft een wormvormige tong die met een kleverig vocht overgoten is. Hij steekt die uit, de mieren vallen er verwoed op los (in de veronderstelling dat het een worm is) en zitten gevangen. De miereneter heeft nu alleen nog zijn tong terug te trekken !

Lieven Van den Heuvel, Hasselt. — Je hebt onze artikels over het Ex-Libris heel aandachtig gelezen. Het allereerste Ex-Libris dat de geschiedenis kent is dit van Amenophis III, koning van Egypte, die leefde 1400 jaar vóór Christus. Heel gekend en zeer mooi zijn die van Durer, Holbein en Lucas Cranach. Het oudste Europese Ex-Libris (een egel) in vignetvorm, is waarschijnlijk dit van Johannes Knabensberg.

Gaston Gondry, Antwerpen. — Dank voor je sympathiek briefje. We veranderen natuurlijk je geboortedatum. Nu, de gelukwensen komen beter een beetje te vroeg dan te laat, hé. De Kuifje's bon heeft inderdaad veel sukses en ik vind het prettig dat je nu ook gaat sparen om een mooi geschenk te bekomen.

Stan Gilissen, Hasselt. — Het geld in beste orde ontvangen en de lidkaart werd je opgezonden. Hartelijk welkom in de club en groeten aan alle vrienden uit je buurt !

Hendrik Lauwers, Tienen. — Het is inderdaad waar, dat bijen nooit naar rode bloemen gaan, omdat ze blind zijn voor rood. Ze zien dus eenvoudig geen rood. Kolibris intengendeel zitten bij voorkeur op rode bloemen.

René Verbeeck, Kasterlee. — Er leven voor het ogenblik in Canada nog 136.000 Indianen in stamverband. Het was koningin Victoria die met deze stammen een verdrag sloot dat bepaalde, dat de Indianen vrij mochten jagen, doch hun grond aan de regering toebehoorde in ruil voor 5 dollar per jaar en per hoofd. Nog ieder jaar op dezelfde dag wordt aan ieder van deze Indianen 5 dollar uitbetaald. De Roodhuiden, die hun stam verlaten en bij de Witmensen gaan wonen, hebben geen recht meer op deze vergoeding.

Jozef Govaerts, Schelle. — Hartelijk dank voor je prentkaart. Ik wens je een lange en aangename vakantie !

Luc Broos, Leuven. — Je brief deed me genoegen. Je mag moppen zenden en indien ze werkelijk goed zijn, zullen we hen een klein plaatsje geven in « Uit de Vier Windstreken ».

M. Steenhaut, Erembodegem. — Ik vind het werkelijk prettig te vernemen dat je sedert enkele weken ons blad leest en het zo boeiend en prachtig vindt. Ik verwacht je in onze club en heet je reeds bij voorbaat van harte welkom.

Armand Kusseneers, Lier. — Alle Kuifje's lezers en Kuifje's vrienden kunnen deelnemen aan onze prijsvragen « Jullie krijgen het woord ». Je stuurt je briefje tijdig naar : Kuifje, Lombardstraat, 24, Brussel, met de vermelding op de omslag : « Jullie krijgen het woord ». Het spreekt vanzelf dat alléén de beste antwoorden gepubliceerd worden.

R. Vercruysse, Sint-Amandsberg (Gent). — Adressen kan ik je hier niet bezorgen, maar in ieder reisagentschap vind je het gewenste. En hoeveel reisagentschappen zijn er wel niet ! Sla maar even het telefoonboek open en je hebt er dadelijk enkele tientallen. Het is mogelijk dat er ook prospectussen in prentkaartformaat zijn, doch gewoonlijk zijn het boekjes, brochures en losse vellen. Per brief stuur ik je iets over Spanje.

KUIFJE (weekblad). *Redaktie, Publiciteit:* Lombaardstraat, 24, Brussel. P. Ch. R. 1909.16 — *Uitgever-Directeur :* Raymond Leblanc. — *Drukkerij :* C. Van Cortenbergh, Keizerstraat, 12, Brussel.

ABONNEMENTSPRIJZEN	*België*	*Buitenl. en Belg. Kongo*
Een los nummer	6.— fr.	7.— fr.
Ab. drie maanden	70.— fr.	80.— fr.
Ab. zes maanden	135.— fr.	155.— fr.
Ab. één jaar	265.— fr.	300.— fr.

KUIFJE-HOLLAND — Goudse Singel 76 Rotterdam. Tel. 29502 (vijf lijnen). Giro : 199.334. Abonnementsprijs : fl. 3.50 per kwartaal.

DE AVONTUREN VAN WALTER EN HET AJAX-PAARDJE

(Wordt voortgezet.)

Sterke Jan

DOOR BOB DE MOOR

Terwijl Sterke Jan het leger van de hertog van Boergondië gaat vervoegen, maakt de roofridder Steenardt zich meester van het kasteel van Kessel. Daar bevrijdt hij de struikrovers die in de kelders opgesloten zaten...

De vrijbuiters zwichten voor de verlokkende toekomstbeelden hen door Steenardt voorgespiegeld en erkennen hem als hun hoofdman. Gezamenlijk plunderen zij nu de burcht...

ZICH NIET BEKOMMEREND OM DE LICHAMEN VAN DE GESNEUVELDE HEER VAN KESSEL EN ZIJN DIENAARS, STEKEN DE SCHURKEN DE BURCHT AAN DE VIER HOEKEN IN BRAND EN TREKKEN DAN ZINGEND EN BRALLEND NAAR HET ROVERSNEST VAN STEENARDT, DE SCHREIENDE VEERLE VOOR ZICH UIT STOTEND...

Als de zon zich aan de Oosterkim laat zien, is het kasteel van Kessel in een puinhoop herschapen...

De volgende dag... Onwetend van wat er te Kessel gebeurde, bereikte ridder Jan van Deurne en zijn kleine bende soldeniers, een dorpje tussen Luik en Namen...

(Wordt voortgezet.)

ZEVEN MARINIERS in een STALEN DOODSKIST

De bemanning van het vliegtuigmoederschip « Enterprise », werd in Amerika op prachtige wijze gevierd om haar prestaties tijdens de oorlog.

Het waren de vliegtuigen van de « Enterprise » die, op 18 April 1942, Tokio hadden gebombardeerd en de Japanners kenden het en lieten geen gelegenheid voorbij gaan om te trachten het onschadelijk te maken. Ook te Midway hadden de bombardementsvliegtuigen van de « Enterprise », onder leiding van luitenant Mac Cluskey, vier Japanse vliegtuigmoederschepen in de grond geboord.

Op 24 Augustus streed een deel van de Amerikaanse Stille Oceaanvloot, onder de leiding van admiraal Nimitz, in het Guadalcanal om Australië voor een Japanse bezetting te behoeden. De Japanners wilden deze vloot uitschakelen, alvorens Amerika de tijd had nieuwe eenheden uit het moederland te hulp te sturen. Vier super-draednoughts, vier vliegtuigmoederschepen, een dozijn kruisers en talrijke destroyers hadden zij hiervoor in de strijd geworpen en de Amerikanen zouden moeten wijken voor de overmacht. Zij hoopten echter dat de « Grote E », waarvoor iedereen eerbied en bewondering had, tijdig hulp, zou kunnen verlenen. Het was hun laatste kans. En de « Grote E » kwam inderdaad op tijd ! De vliegtuigen van de « Enterprise » en de « Saratoga » slaagden er in een Japans vliegtuigmoederschip te kelderen en heel het konvooi te doen wijken. De « Enterprise » gaf het niet op en achtervolgde de vluchtende schepen.

GERAAKT !

Vijf en zeventig Japanse vliegtuigen slaagden er in de mistwolken omheen de « Enterprise » te doorbreken, de jagers te verschakelen en in opeenvolgende golven hun bommen op de Amerikaanse reus af te gooien. Het afweergeschut bleef echter niet toezien en twintig bombardementsvliegtuigen werden neergehaald. Toen kwamen er andere Amerikaanse jagers toegesneld en haalden nog twintig Japanners neer. Toch slaagden er twaalf toestellen in verder door te dringen en de « Enterprise » werd door drie zware bommen getroffen. Een grote brand, die zich met een geweldige snelheid voortplantte, woedde op het schip en dreigde de kabels die brug met het roer verbonden te vernielen. Kapitein Davis, de gezagvoerder, begreep in welk gevaar zijn schip verkeerde en riep de eerste stuurman.

— Ieder ogenblik kunnen de normale kommando's van het roer vernield zijn. Is iedereen op post in de kamer van de servo-motor ? De jongens zullen spoedig de hulp-kommando's moeten in werking brengen...

— Iedereen is op post, maar de bommen hebben de luchtpijpen vernield en wij moesten alle openingen sluiten om de uitbreiding van het vuur te beletten. De zeven jongens bij de servo-motor zullen het niet lang uithouden. Dat is onmogelijk !

ZEVEN MAN IN EEN STALEN GEVANGENIS

Wij laten nu het woord aan Alexander Trymoviev, een electrieker, zeven en twintig jaar oud en chef van de kleine, heldhaftige groep. Hij vertelt de geschiedenis eenvoudig en zonder omhaal :

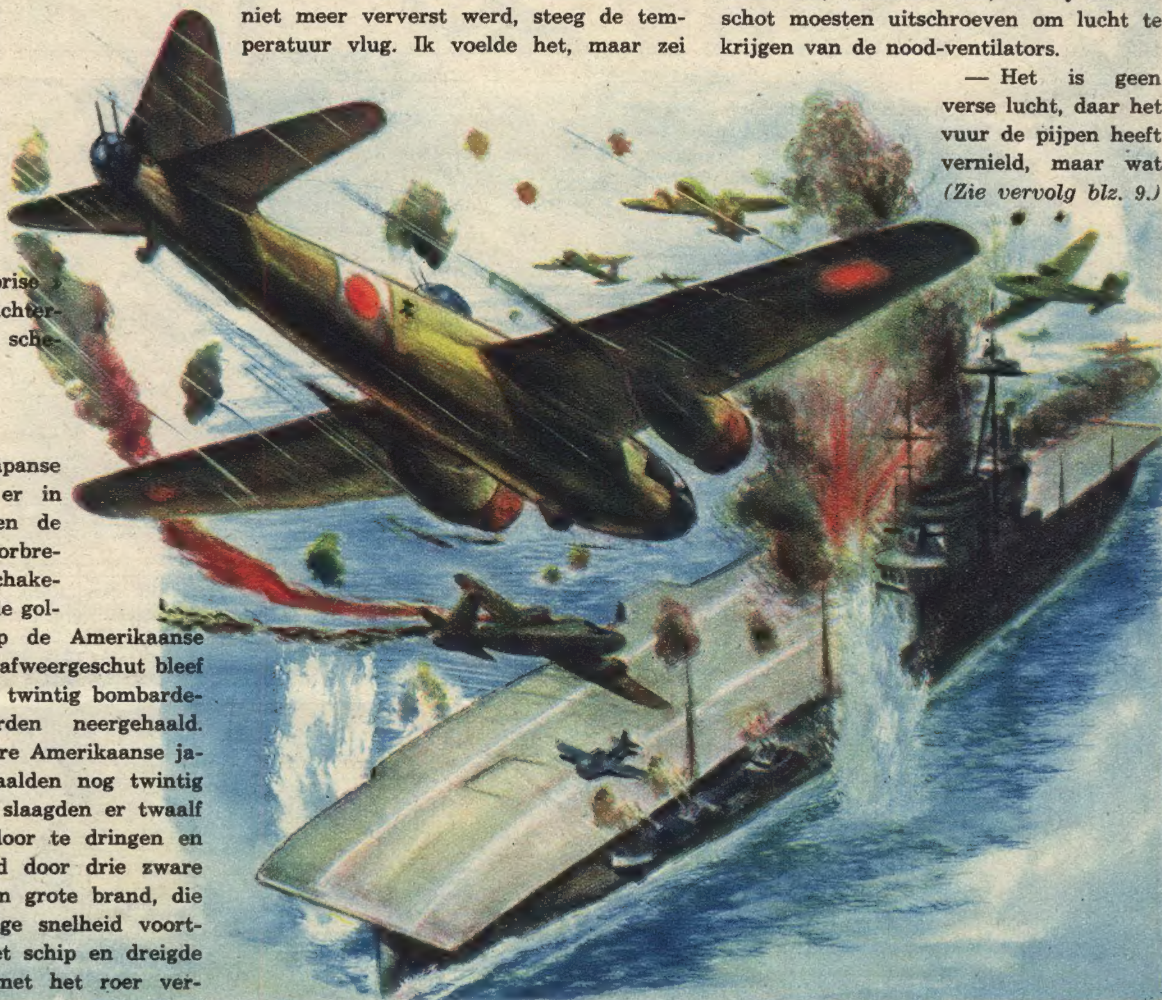
— In het begin maakten we er ons geen zorgen over. Wij waren nu eenmaal uitgerust voor de strijd en de normale temperatuur van onze hut was 49°, tijdens de gevechten. Vermits het haast iedere dag hard tegen hard ging, waren we er aan gewoon. Nu de lucht echter niet meer ververst werd, steeg de temperatuur vlug. Ik voelde het, maar zei niets aan mijn kameraden. Toen ze hun rug draaiden, wierp ik een oogslag op de thermometer : 60° ! Een paar minuten nadien was het kwik gestegen tot op 71°.

Er was geen sprake van onze post te verlaten, vermits de « Grote E » in gevaar verkeerde en men onze tussenkomst wellicht spoedig zou nodig hebben. Het zweet, dat ons anders in beken van het gezicht liep, droogde letterlijk uit. Onze huid stond gespannen, ze kromp en wanneer men een spier bewoog, kraakte ze als oud perkament. De lucht die je inademde was gloeiend. Alle vochtigheid werd uit ons lichaam getrokken... De kruik water die we hadden konden we niet gebruiken. Het water was heet en telkens men dronk, spuwde men schuim terug. Niemand zei een woord over onze toestand. Klagen was bovendien nutteloos, want van ons hing het lot van het schip af en wij mochten onze post niet verlaten, vooraleer we daartoe bevel hadden ontvangen. Wij hoopten dat de « Grote E » zich ook ditmaal uit de slag zou trekken, indien eenieder van ons zijn plicht deed.

Men had ons niet vergeten. De chef-machinist Smith, riep me aan de telefoon. Hij vermoedde in welke staat wij verkeerden. Hij zei dat het vuur, in het ruim naast ons, bestreden was, en wij een beschot moesten uitschroeven om lucht te krijgen van de nood-ventilators.

— Het is geen verse lucht, daar het vuur de pijpen heeft vernield, maar wat

(Zie vervolg blz. 9.)

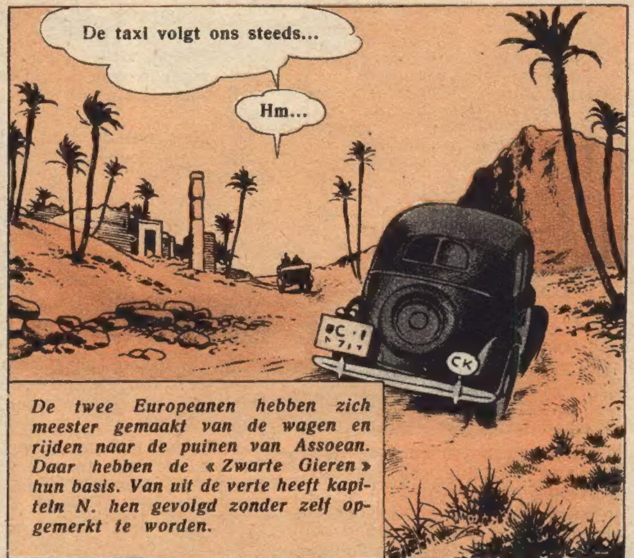

De GIEREN der ZEE

Michael Balestra, oom van Mark, werd ontvoerd door de « Zwarte Gieren ». De « Ridders van het Geluk », Mark en Denis gaan hem opsporen. Ze vinden de wagen van Balestra en rijden er mee naar Assoean...

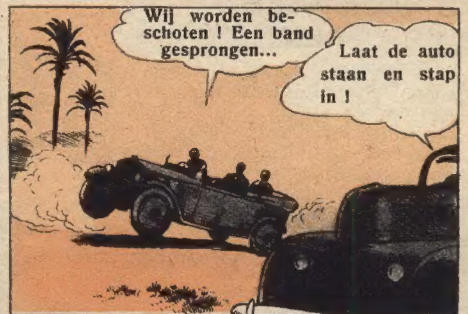

(Wordt voortgezet.)

De avonturen van DZIDZIRI

ONUITGEGEVEN ROMAN DOOR FRANCIS DIDELOT

GEILLUSTREERD DOOR ALBERT WEINBERG

De Normandie des Airs is neergestort in het hart van Afrika. Dzidziri, die het er levend afbracht, kon na tal van wederwaardigheden zijn vrienden redden. Nabij de wrakstukken van het vliegtuig ontmoetten ze prins Ephraïm en Domingo, die een niet al te sympathiek voorkomen hebben. Beide verdwijnen op een nacht en hebben belangrijke geheime documenten uit de zak van Yves gestolen...

DE PEILENREGEN

LUISTER, drong de kleine neger aan en hij wees met zijn hand naar de brousse, waarover de rijzende zon een bloedrode kleur had gelegd. Het morgenrood was zo vurig dat de bomen als 't ware in brand stonden.

Allen luisterden en inderdaad ver weg roffelde een tamtam. De tonen klonken dof en zwaar in een machtig en obsederend rhythme, soms onderbroken door een snel, onrustwekkend geroffel.

Schouderophalend zei de piloot :

— Het is slechts een tamtam. Die verduivelde inboorlingen dansen alweer.

Sophie wou hem bijvallen, maar ze was de angstige uren, doorgebracht in het dorp der Krokodillenzonen, nog niet vergeten. Dzidziri schudde het hoofd en zei :

— Laobé heeft zeker gelijk. Ik begin dat spel ook al een beetje te kennen.

Larnaud wou dit betwisten, maar hij herinnerde zich de andere, heel juiste tussenkomsten van de avontuurlijke rossekop.

— Zou je werkelijk denken ?...

— ...dat onze vriend Ephraïm het er helemaal niet mee eens is, dat jij ooit weer in de beschaafde wereld terecht komt !

— Je bent gek, Dzi, wedervoer Sophie.

— En die papieren dan ? vroeg Dzi met een fijn glimlachje om de mondhoeken.

De piloot vloekte binnensmonds. Het was inderdaad zo. Die papieren ! De documenten die de stervende Hage-Davricourt hem gegeven had en die al de formules en de geheimen van de Normandie bevatten... Die papieren waren verdwenen... gestolen ! En door wie ? Door Ephraïm en zijn verwenste knecht Domingo.

— Nu goed, als Ephraïm terugkomt, zal het gemakkelijker zijn die papieren terug te krijgen, opperde Larnaud.

— Op voorwaarde dat hij komt, antwoordde Dzi met een sceptische grijns. Die ouwe rat is heel sluw. Hij zal een bende zwarten, die hij de maan beloofde, op ons afsturen om ons als aas voor de vissen te gooien.

Dzidziri wachtte even en vervolgde dan :

— Geloof me, ze komen niet om ons te bevrijden !

— Onmogelijk, riep Sophie die weigerde een mens van zoveel boosaardigheid te verdenken.

— We zullen zien ! Indien jullie een goeie raad wensen : vlucht !

— Nooit ! En waarheen en hoe zullen we vluchten ? antwoordde de piloot.

— Langs de stroom natuurlijk ! Ze zullen waarschijnlijk wel een prauw hier gelaten hebben. We wippen er in en zijn weg !

En intussen heeft Ephraïm mijn papieren. Ik zou toch moeten trachten ze te vinden, zelfs indien...

— Zelfs indien... herhaalde Dzidziri traag, terwijl hij de hand aan het oor bracht.

De tamtam naderde, het geroffel klonk wilder en verscheurde de vloeibare, stille morgenlucht. De vogels zwegen en nu antwoordden er andere tamtams op de eerste, ze stonden nog dichter...

— We zijn omsingeld, merkte Dzi lachend op.

Laobé greep de hand van zijn blanke vriend, zijn gezicht was vertrokken toen hij fluisterde :

Ze renden naar de rivier...

Ik ken ze ! Het zijn de tamtams van de Ba-Ila... ze roffelen om de dood van de vijand aan te kondigen.

— Maar wij hebben hen niets misdaan. We zouden het hen moeten zeggen, protesteerde Sophie.

— Ephraïm en de dikke varkensman hebben gezegd dat jullie Nabunimbva, hun fetichen, willen offeren...

— Ik ga... begon Larnaud, terwijl hij naar de opening van de tent stapte...

Hij had niet de tijd z'n zin te voleinden. Een pijl kwam aanzoeven en plantte zich trillend in het hout.

— Pas op en ga neerliggen, zei Dzi.

Van alle kanten dreunden nu de tamtams, heel de brousse was overstroomd door het lawaai. Dzidziri had zich neergezet en begon de rest van een doos leverpastei op te smullen.

— Je bent gek ! riep Sophie.

— Waarom ? Seffens liggen we daar in het water... Ik wil nog een stukje eten voor het zover is !

— Je bent kranig, m'n beste Dzi, zei Sophie toen met haar mooiste glimlach.

Er klonk zoveel tederheid in de stem van Sophie dat Dzi overeind sprong en zijn pastei en zijn koekjes in de steek liet.

— Wel, commandant, hoe ver staat het ?

De piloot gaf zich gewonnen :

— Je hebt gelijk. We zullen enkele schoten lossen, dat zal hen wel wat op afstand houden... maar de papieren ?

— Zijn die formules meer waard dan ons karkas ? Ik heb niet de minste lust in de maag van een vis terecht te komen ! 't Moet daar somber, triestig en koud zijn !

— Verdraaide jongen, je wil dus vluchten ?

— Dat spreekt ! Later kunnen we wel achter die Epraïm aan !

Larnaud wist wel dat ze de prins niet meer zouden kunnen inhalen. Hij zou spoedig in een bewoond land zijn en de geheimen van de Normandie flink uitbuiten. Maar, wat kon men er aan verhelpen ?

— Vooruit ! Besloot Yves.

— Minuutje, de Ba-Ila's zijn niet ver, weerhield Dzi hem. Hij bond een doek om een stok en stak deze in de deuropening. Van alle kanten zoefden er pijlen op af. Laobé werd grijs en Dzi slikte met moeite :

— Die kerels maken prachtige knoopsgaten ! Ze doen het beter dan me lief is. Kom, Laobé. Met de hulp van Laobé hakte hij een opening in de tegenovergestelde zijde van de hut. Dzi lei zich op de grond en wou er doorkruipen. Yves Larnaud zette hem echter met een hand terug op z'n voeten en gromde :

— Misschien wil je mij ook iets laten doen, rossekop !

Yves kroop eerst door de opening. De Ba-Ila's verwachten er zich zeker niet aan, dat hun vijanden aldus zouden manœuvreren, want er gebeurde niets.

— Vlug, kinderen, riep de piloot.

— Jij eerst, beval Dzi aan Sophie en ze gehoorzaamde. Dan volgde Laobé en Dzidziri kwam laatst. Ze repten zich alle vier de helling af en sprongen in de prauw. De piloot duwde de boot uit alle macht van kant, zodat hij meegevoerd werd door de stroom. Het was hoog tijd. De pijlen vielen dicht bij de oever en wilde kreten weergalmden.

Dzi was reeds naar de kleine motor gesprongen en trok krachtig aan het touw dat aan het wiel bevestigd was. De schroef van de buitenboordmotor begon te draaien.

— Neerliggen allemaal, beval de piloot. Leg je neer, Dzi !

Deze aanbeveling kwam net op tijd, want reeds raakten enkele pijlen de wanden van de prauw. Maar ze gingen vooruit en het duurde niet lang of de boot was in 't midden van de stroom. Dzi waagde het even rond te kijken. Hij zuchtte :

— Oef ! Nog eens ! Dan zette hij zich gemakkelijker om de boot te kunnen besturen. Plotseling begon de motor te puffen, viel stil en sloeg weer aan. Dan viel hij voor goed stil.

— De prins heeft de vriendelijkheid gehad de benzinereservoir leeg te gieten vooraleer ons te verlaten. Een charmante heer anders...

De prauw draaide een paar keer rond en werd dan weer door de stroom meegevoerd. Er was gelukkig een pagaai aan boord om de richting te corrigeren.

— Wel, zei Dzidziri, we zullen uiteindelijk in de zee terecht komen... In ieder geval zijn we aan die Ba-Ila's ontsnapt.

Ze voeren een groot deel van de dag stroomafwaarts. Plotseling hoorden ze een gerucht dat vlug aanzwol en ten slotte op een rollende donder geleek. Waren Dzidziri en zijn vrienden aan de Ba-Ila's ontsnapt om het slachtoffer van de stroom te worden ?

Zouden ze meegesleurd en tegen de rotsen te pletter geslagen worden ?

Volgende week :
DE BLIK VAN DE PYTHON

SOLDATEN VAN NAPOLEON

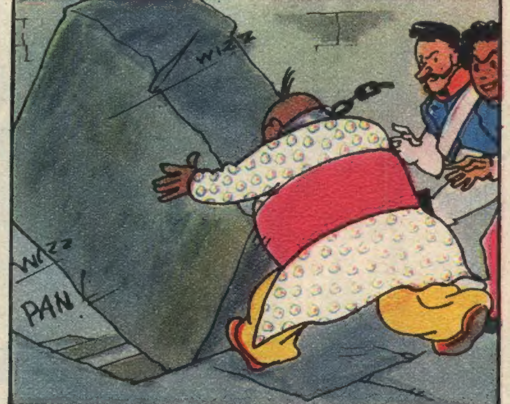
TEKST EN TEKENINGEN door JACQUES LAUDY

Hassan, Kaddoer en Roestan zijn met een escadron gendarmen naar het kasteel van de samenzweerders getrokken. Montbidon en zijn handlangers hebben zich in een kelder verschanst...

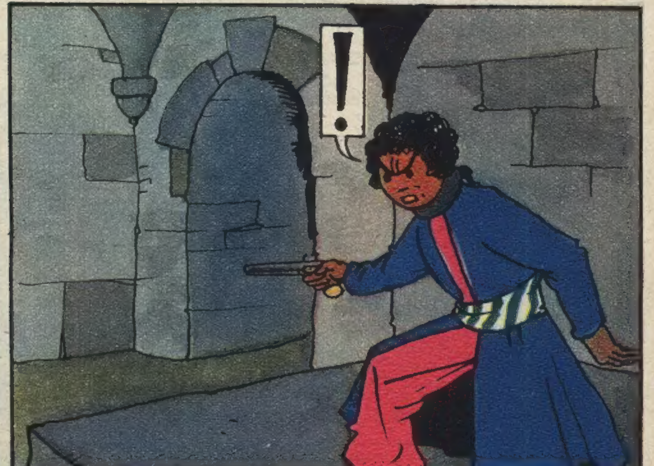

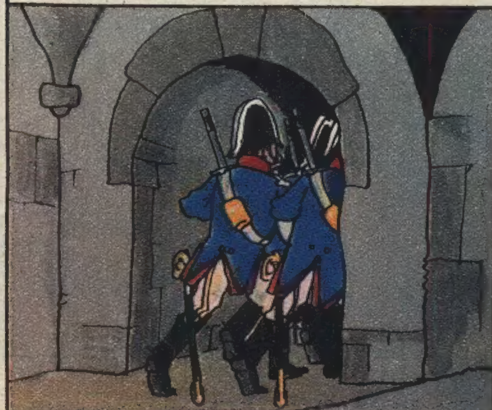

Het eigenaardig geval van Mijnheer van Meylbeke

Mijnheer van Meylbeke doet een zonderlinge ontdekking en wordt, als gevolg hiervan, in een reeks avonturen gewikkeld. De geleerde stuurt Willem, zijn huisknecht, met een brief voor prof. Boendael naar de post...

Tekst en tekeningen van F. Craenhals.

(Wordt voortgezet.)

ZEVEN MARINIERS in een STALEN DOODSKIST

(Vervolg van blz. 4)

je binnen krijgt zal in ieder geval frisser zijn dan de lucht die jullie op dit ogenblik inademen !

Ik greep naar de sleutel om de schroeven los te vijzen, doch kon hem niet optillen. Mijn vrienden waren zo zwak als ik en konden het ook niet. Wij spraken niet om onze krachten niet te verspillen en de enkele pogingen die we aangewend hadden om de schroeven los te krijgen, hadden ons volledig uitgeput. Mijn lege pijp viel uit m'n mond en ik kon ze niet oprapen. Ik waagde een blik op de thermometer... 76 graden ! Een ogenblik later dansten er zwarte sterren voor m'n ogen en dan herinner ik me niets meer...

Eén man was niet bewusteloos. Het was de werktuigkundige William Marcoux, een stevige kerel uit Michigan. Hij lag uitgestrekt op de grond en hoorde het alarmsein. In de hut waar zeven mannen langzaam stierven, klonk en stem door de luidspreker : « Kommando's werken niet meer. Schakel de noodverbindingen in ! »

RED HET SCHIP !

Marcoux begreep dat hij alles moest in het werk stellen om de hulpmotor aan gang te brengen, maar tot zijn wanhoop wilden zijn ledematen niet gehoorzamen...

— Toen ik het sein hoorde, vertelde hij later, lag ik reeds enkele minuten op de grond. Ik had geen enkele beweging gemaakt om al mijn krachten te sparen voor het beslissend moment. Het ogenblik was gekomen en ondanks al mijn inspanningen kon ik geen vingerlid verroeren. Ik weende van woede en herhaalde gedurig : Vooruit! Je moet gaan ! Je moet gaan !

Centimeter na centimeter sleepte ik me voort. Minuten waren verlopen, vooraleer ik bij de zwengels van de machines was. Zou ik me kunnen oprichten. Ik had goed te denken : De « Grote E » heeft je dringend nodig ! Men rekent op je ! » Het hielp allemaal niets. Toen dacht ik : « Sterf, maar red het schip ! »

Ik weet niet hoe maar, ik heb me opgericht. Niet voor lang, want nauwelijks was ik half overeind gekropen, of ik viel reeds terug neer. Ik had echter een zwengel kunnen grijpen, en dan een tweede... toen hoorde ik het gerонk van de motor. Meer weet ik niet... Wellicht ben ik toen in bezwijming gevallen zoals mijn zes vrienden. »

Toen kwam de laatste aanval van de Japanners. Indien het schip niet meester geweest ware over zijn manœuvres, zou het ongetwijfeld naar de haaienkelder zijn gegaan. Nu kliefde het machtige vliegtuigmoederschip de golven in zigzaglijn en slaagde er in de torpedo's te ontwijken.

De « Grote E » was werkelijk onder een gelukkige ster geboren, maar het dient gezegd, dat deze boot de heldhaftigste bemanning had van heel de Stille Oceaan-vloot.

De KUIFJE's BON

OPGELET !

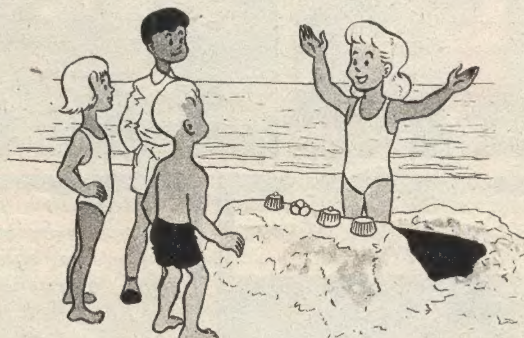
Wie zijn pakje herkent, stuurt ons onmiddellijk volledige naam en adres :

Christiane X, Nieuwmunster : 50 punten. — X, ER... : 50 punten voor reeks I. — X. Aarschot : 50 punten voor reeks II. — X. Heers : 50 punten voor reeks 3. — X. Herentals : 100 punten voor reeks I en II. — X. Ledegem : 50 punten. — X. Werchter : 50 punten voor reeks 4. — Leon Verdijck : 50 punten voor reeks II. — Hugo Bellens : reeks II en 3. — X. Erzee... : 50 punten als staal zonder waarde. — M. Ch. Carneval : 50 punten. — X. Oostmalle : 50 punten voor reeks 4. — Hilda Habts. — X. Winterslag : 50 punten voor reeks II. — X. Heyst op den Berg, reeks 4 en 5. — A. Tips, Aiseaustr. : 50 punten. — Jean Renoir, Moederstr. — Jos. Wouters, Gasthuisstr. 24...

ZIEN EN WETEN

Deze collectie brengt de prachtige chromos van KUIFJE, formaat 14×20 cm., mooie zes kleurendruk, getekend door onze HERGE.

In deze prachtige verzameling vinden jullie de boeiende geschiedenis van de auto, het vliegtuig, de trein, enz. van het eerste model tot op heden. Iedere tekening wordt voorgesteld door KUIFJE en BOBBIE in de klederdracht van de tijd en is vergezeld van een duidelijke, verklarende tekst.

Hierheen! Hierheen! Koop goedkoop en voordelig! Alles is hier te krijgen tegen KUIFJE's BONS !

PREMIELIJST

VERGEET DEZE NAMEN NIET :

VICTORIA — PALMAFINA — CHOKOSWEET INA — MATERNE — FRIMA — HEUDEBERT TOSELLI !

DE GESCHENLIJST

1. De vignetten van Reinaert de Vos, per reeks van 40 vignetten	50	punten
2. Afdrukplaatjes KUIFJE, boekje A	50	»
3. Afdrukplaatjes KUIFJE, boekje B	60	»
4. Vijf prentkaarten van Hergé, reeks I of reeks II	70	»
5. Omslag schrijfpapier KUIFJE.	80	»
6. KUIFJE's WIMPEL	100	»
7. Portefeuille KUIFJE	200	»
8. KUIFJE's puzzle, model A	350	»
9. KUIFJE's puzzle, model B	500	»
10. Blokjesspel KUIFJE	500	»

DE TARTAARSE HELM

TEKSTEN EN TEKENINGEN VAN WILLY VANDERSTEEN

Capitano Rabakol, de nieuwe vriend van Lambik, wordt onvoorziens naar Venetië teruggeroepen. Op weg naar zijn schip wordt Rabakol door een Genueese spion voorbijgestoken...

Buiten alle verwachting bereikt de Capitano ongehinderd Muyde, waar inderdaad een zeeschip voor anker ligt

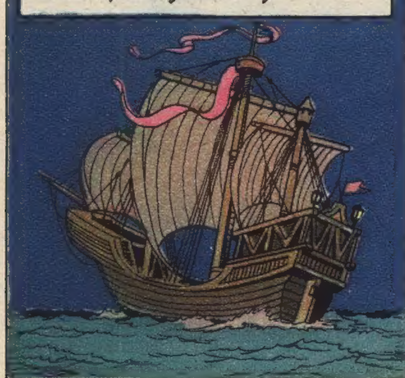

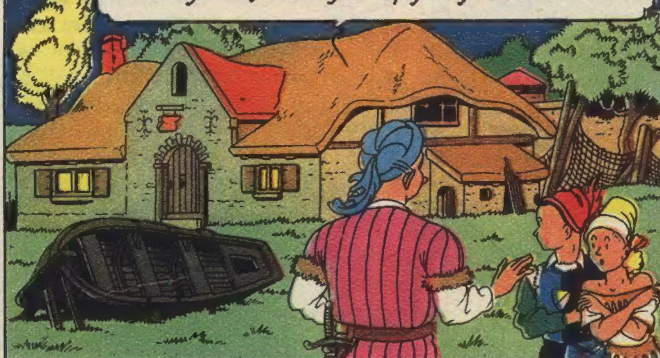

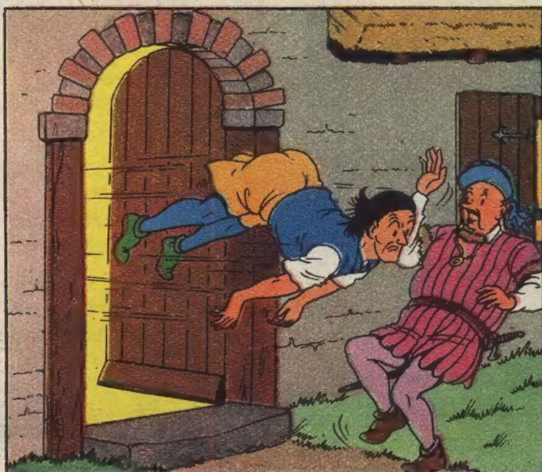

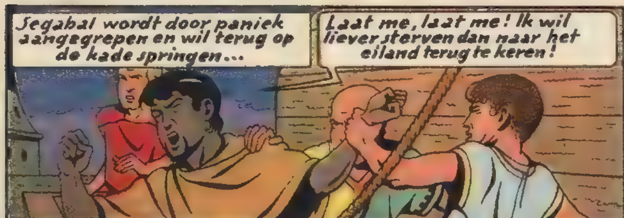

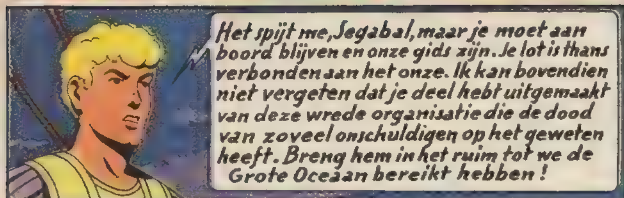
(Wordt voortgezet.)

Teksten en tekeningen van J. Martin.

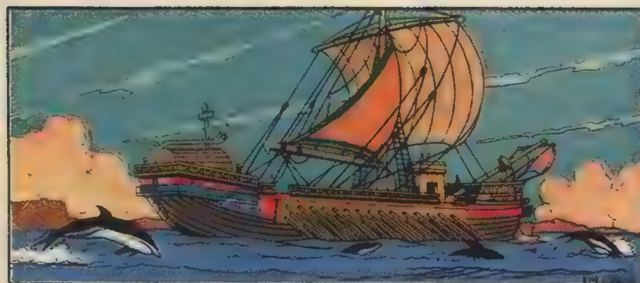

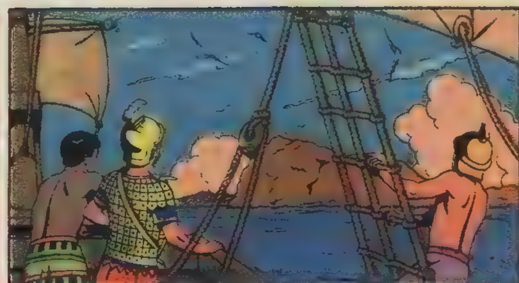

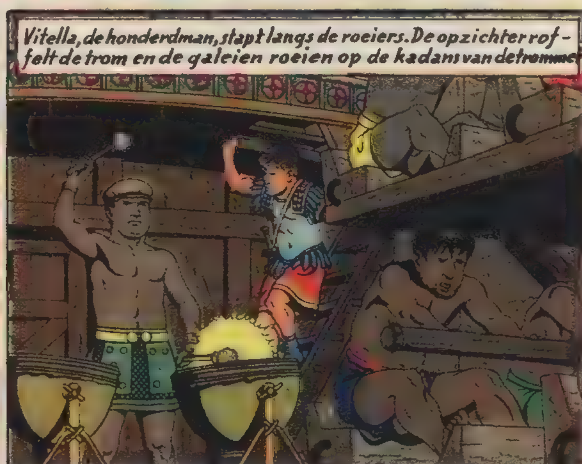

Reeds een week glijdt de boot langs de Afrikaanse kust. Het weder is prachtig en de zee glad als olie. Weldra doemen aan de horizon de Herculeszuilen op. Daar begint een onbekende wereld!

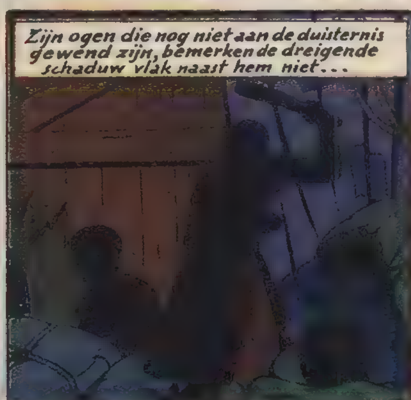

(Wordt voortgezet.)

In de Ant

OP de operatietafel lag een roerloze struisvogel. Hij stierf die morgen en nu werd het gebruikelijk onderzoek gedaan om de doodsoorzaak te kunnen vaststellen. Dat was mijn eerste kennismaking met de grote laboratorium van de Antwerpse Dierentuin dat, onder leiding van mejuffer Gijzen, waakt over het wel en wee van twee duizend dieren. Jullie kennen de kostgangers van de Antwerpse Zoo even goed als ik, al hebben jullie ze vóór de tralies bekeken en mocht ik in het hok gaan en een vertrouwelijk praatje maken met de dieren en hun verzorgers.

DIE ARME APEN !

WISTEN jullie dat er een Amerikaanse apensoort leeft, — spin-apen genoemd omdat hun ledematen zo overdreven lang zijn — die zich niet kunnen amuseren met de geliefkoosde apensport : de vlooienjacht ? Hun vingeren staan zodanig, dat dit voor hen onmogelijk is.

Voor sommige apenkooien werden schuinstaande ruiten geplaatst (schuin om de weerschijn van het licht te vermijden) om het contact tussen de dieren en de bezoekers te vermijden. Deze apen zijn nl. erg delicaat en ze zouden van het publiek, dat koekjes en nootjes toestopt, ook verkoudheden, griep, enz. kunnen krijgen. Apen zijn onderhevig aan alle ziekten van de mens en worden genezen volgens dezelfde methoden. Een kleine orang-oetang was zwaar ziek, en men riep de hulp in van een kinderarts. De tweejarige kostganger van de Zoo werd genezen met penicilline.

EEN STRENG TOEZICHT

HET is zelden dat men een dier naar het hospitaal brengt om te genezen. Een belangrijke factor om een ziekte te boven te komen is immers het moreel. Neemt men het dier uit zijne gewone omgeving, dan treurt het; een genezing is bijgevolg uitgesloten, of veel moeilijker. De dieren die te Antwerpen aankomen, worden niet dadelijk in een kooi, doch een tijdlang in een zaal geplaatst, waar ze voortdurend in het oog gehouden worden. De meeste dieren weten van de lange reis, slechts langzaam kunnen ze zich aan het nieuwe leven aanpassen en dan moet men ook nagaan of ze geen besmettelijke ziekte hebben. Men moet ook het juiste voedsel vinden voor een dier en het regime van ieder van hen moet goed bestudeerd worden.

Zodra de kostgangers in hun eigen woonst zijn ondergebracht, worden ze door de vijf en twintig bewakers zorgvuldig gadegeslagen. Iedere morgen schrijven de bewakers een kort verslag over de toestand van hun beschermelingen. De veeartsen lezen die rapporten en grijpen dadelijk in wanneer een kostganger « ziek » gemeld wordt. Speciaal delicaat zijn de grote roofvogels waarvan Antwerpen een unieke collectie heeft.

ZE KRIJGEN ALLEMAAL EEN NAAM

IEDER dier dat de Antwerpse Zoo tot woning krijgt, of er geboren wordt, ontvangt van zijn bewaker en de bioloog een naam. De naam van alle kostgangers, die in hetzelfde jaar hun intrede doen, of in hetzelfde jaar geboren worden, begint met dezelfde letter ! Dit jaar zijn we aan de E. De letter A werd gebruikt in 1946. De olifant Bari woont sedert 1947 in Antwerpen, de bison Dadu werd vorig jaar geboren en ginds duikt de zeeleeuw Anna op. Wanneer je de naam van de dieren hoort, weet je nu ook dadelijk hoe lang ze reeds in onze Scheldestad vertoeven !

GEEF ZE GEEN SNOEPGOED !

VOOR de kooien staan bordjes waarop iedereen kan lezen : *Verboden de dieren eten te geven !* Vele mensen storen zich hieraan niet en voederen hun geliefkoosde dieren met bananen, nootjes, koekjes en zelfs chocolade ! Het is natuurlijk prettig en de meeste kostgangers eten graag zoetigheid. Toch mag je het niet doen ! Het voedsel dat elk dier krijgt is precies dat wat het nodig heeft. Nu steken de bezoekers (en hoeveel zijn er wel niet !) hen van 's morgens tot 's avonds allerlei lekkers toe, met als gevolg dat ze ziek zijn en de veearts moet te hulp snellen.

KUNNEN DIEREN WENEN ?

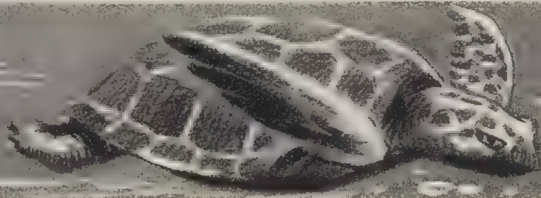
WELK is de kleur van een witte neushoorn ? Wit ! Neen, zwart ! Ten minste wanneer hij pas gewassen is. Zo gauw de bewakers met spuiten en borstels weg zijn, wentelt hij zich lekker in het slijk, dat aan zijn lijf droogt en *wit wordt !* Heeft onze neushoorn geen slijk, dan wordt hij ziek !

Ginds staan de giraffen met hun lange nek, kleine kop en zachte ogen weemoedig over hun hekken te turen. Men heeft me verteld dat een giraffe kan wenen ! Dat kunnen niet alle dieren. De hinde en de okapi wenen van heimwee, omdat ze zich eenzaam voelen, of wanneer ze gescheiden worden van hun levensgezel. De apen, bv. de chimpansee en de orang-oetang, wenen hete tranen wanneer ze gescheiden worden van hun familie, of wanneer de meester, waaraan ze gehecht zijn, op reis gaat en hen niet mee neemt.

Lachen kan de mens alleen, wenen niet !

HET ZIJN GOEIE MOEDERS...

BEREN zijn bij hun geboorte maar zo groot als een rat en de berenmoeder koestert en wiegt haar jongen gedurende zeven tot acht weken in haar armen. Wisten jullie dat in 't wild, de bruine beren tijdens de Winter geboren worden en de moeder haar jongen zoogt alhoewel ze gedurende heel de Winter

verpse Zoo

zelf geen voedsel neemt! De kamelen, de buffels, de bisons hebben een bult op de rug, die hoog en dik is als het hun goed gaat, en een voedselvoorraad bergt voor magere dagen. Wanneer nu moeder kameel, of bison haar jong zoogt, vermindert deze bult ook. Ze geven hun kleinen van deze voorraad te eten.

EENS DE STER VAN HET CIRKUS

ANTWERPEN bezit een heel oude leeuw. Dat is hoogst zeldzaam, want de grootste deel van de getemde en in gevangenschap levende dieren, sterft jong. Deze leeuw nu, was eens de ster van een cirkus en toen hij te oud werd heeft men hem aan de Antwerpse Dierentuin geschonken. Hij maakt het uitstekend en is vader van een heel stel leeuwtjes! Denk nu niet dat het cirkus de gewone bevoorradingsbron van een dierentuin is. Helemaal niet! De dieren worden direct in hun vaderland aangekocht en ook bestaat er een ruildienst tussen al de dierentuinen van de wereld.

IN HET PRACHTIG AQUARIUM

DAAR hebben we de zogenaamde krab van de Molukken die een merkwaardige stamboom heeft! Precies dezelfde krabben vinden we als fossielen in marmer en steen uit het voorhistorisch tijdperk. De moerasschildpad zit hier ook. Ze werd door de natuur minder goed bedeeld, want ze heeft vinnen, kan zich daardoor behendig in het water, maar moeilijk op het land bewegen. Ze heeft geen kiewen, doch longen, en moet om te ademen boven water komen!

Is het aquarium leeg? Neen, mijn begeleidster neemt een stok en woelt het zand van de bodem even op. Dadelijk schieten een half dozijn prachtige tarbots naar omhoog. Dat zijn echte artisten die met het grootste gemak de kleur van hun omgeving kunnen aannemen. Verandert men de samenstelling van het zand in hun aquarium, dan veranderen de tarbots ook dadelijk van kleur. De ondervinding heeft bewezen dat, wanneer men de tarbot een doek voor de ogen bind en hij de kleurverandering van zijn omgeving niet kan zien, hij zijn kleedje niet wisselt. Dit wijst er dus op dat de tarbot zijn omgeving uiterst nauwkeurig waarneemt.

We zien hier ook murenen, een aalsoort. Zij werden reeds in de Oudheid om hun fijn vlees geprezen. De Romeinen hadden met zeewater gevulde vijvers om steeds verse murenen op 't tafel te kunnen brengen. Ter gelegenheid van een triomfantelijk onthaal van Cesar, werden er 6.000 stuks opgediend! Om hun murenen te voeden, hielden de Romeinen er wrede praktijken op na: slaven werden gestraft met de dood in de murenenvijver.

Heel alleen zitten de sidderalen met hun fraai olijfkleurig bovenlijf. Ze kunnen twee meter lang worden en van 10 tot 15 kg. wegen. Het is gevaarlijk hen aan te raken, want ze produceren electriciteit en ontladen die wanneer je hen grijpt. De eerste slag van een sidderaal is zeker niet ongevaarlijk en kan hevige pijn in alle spieren en gewrichten veroorzaken.

— Hoe ververst men hier het zeewater? vroeg ik toen we het aquarium verlieten. Ik dacht aan reservoirs, een pipeline of iets dergelijks, maar hèt is veel eenvoudiger. Het zeewater wordt telkens opnieuw gefilterd en gezuiverd en dezelfde voorraad kan jaren lang gebruikt worden.

EEN KWESTIE VAN GEWOONTE

DE slangen verzorgen en hun glaskooien reinigen is beslist geen alledaagse bezigheid en ik bewonderde de jonge verzorger om zijn moed.

— Kwestie van gewoonte, zei hij schouderophalend. Maar, voegde hij er aan toe: een leek moet er zich niet mee bemoeien! Dat is ginds een naja, of spuwslang. Ze kan haar gif twee meter ver spuwen en als je het in je ogen krijgt, ben je blind. Men kan dus haar kooi niet betreden zonder de nodige voorzorgsmaatregelen te treffen. En onze python is ook geen katje om zonder handschoenen aan te pakken. Toen we de slang kregen, was ze overdekt met brandwonden en we moesten haar een genezende vloeistof op het lijf smeren. Bovendien weigerde ze alle voedsel. We schoven het de python dan maar willens nillens in de keel!

EXPERIMENTEN

TE Antwerpen heeft men het experiment gewaagd, de tralies en de ruiten te vervangen door lucht. Ja, in de kooien van de slagen bv. heerst er een temperatuur van 35° tot 40° C. Om hen nu van het publiek te scheiden werd er een koude luchtstroom (0° C.), precies op de grens, door de zaal gevoerd. En wees gerust, ze wagen zich niet in die koude. Bij de vogels is een kwestie van licht en donker. De hun toegewezen ruimte baadt in het licht, de rest van de zaal blijft in het donker. Natuurlijk blijven die lichten niet dag en nacht branden, want vogels hebben de duisternis nodig om te kunnen slapen.

— Mooi zijn de dieren wel, maar erg droevig, waagde ik bij 't afscheiden te zeggen.

— Neen, dat zijn ze helemaal niet, verzekerden mij de verzorgers. Dat schijnt maar zo. Ze zijn hier veilig, hebben altijd hun buikje vol en de mens stelt al zijn kennis en wetenschap in hun dienst. Wij houden trouwens ook van onze dieren en ze weten het. Waarschijnlijk valt er over het al of niet gelukkig zijn van dieren in kooien te twisten, maar niemand twijfelt er aan dat ze in de dierentuin van Antwerpen uitstekend verzorgd worden en iedereen van hen houdt!

Signor Barelli
OP NUSA-PENIDA

Als schipbreukelingen komen Barelli en Moreau op een onbekend eiland terecht en worden er gevangen genomen door de inlanders...

Tekst en tekeningen van Bob DE MOOR

(Wordt voortgezet.)

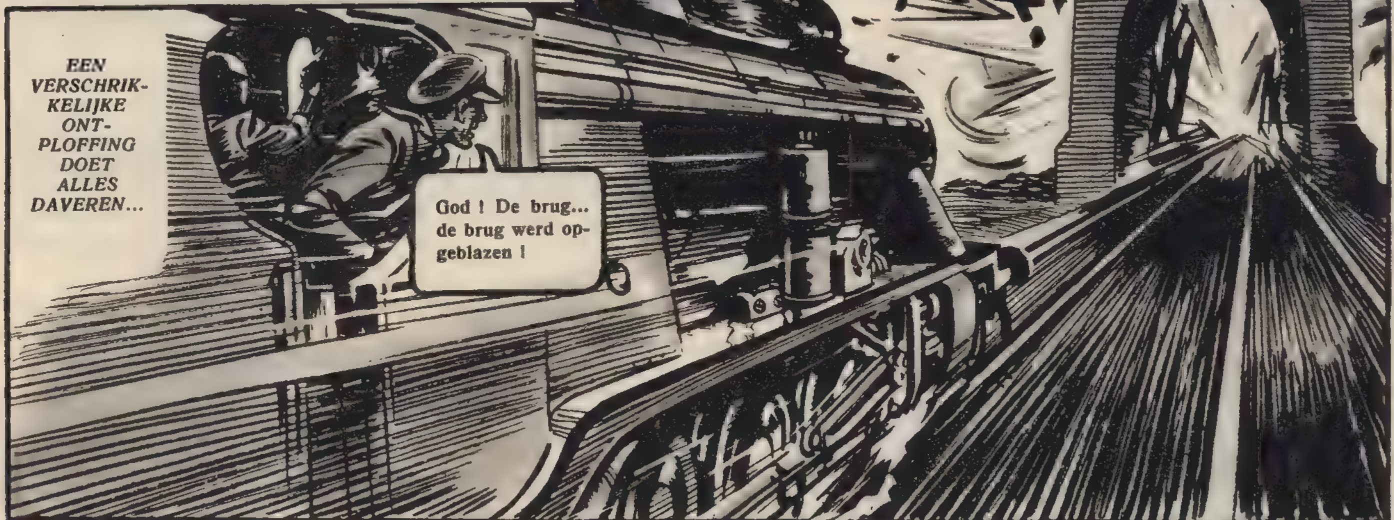
SPOORWEG-PIRATEN

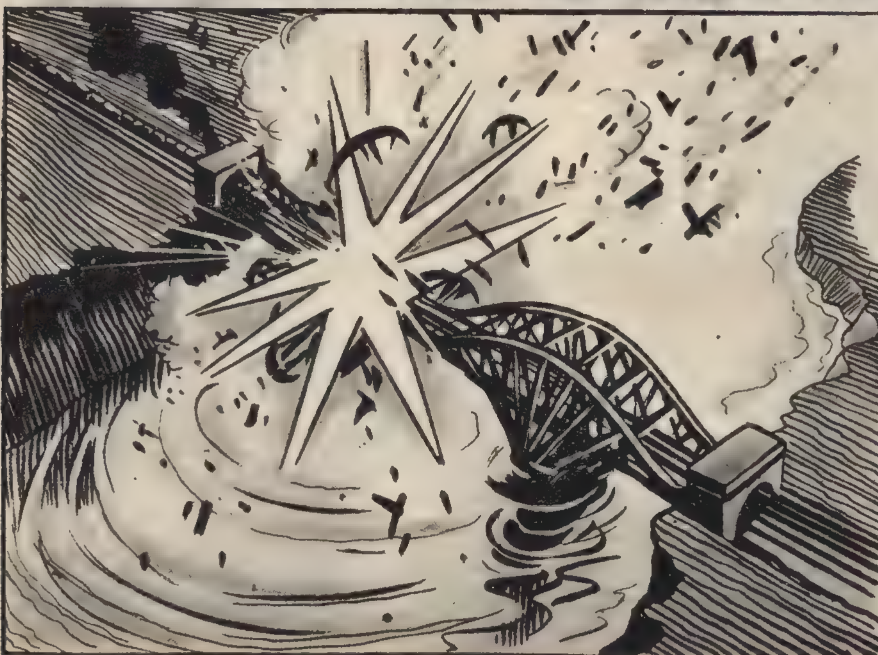
Spoorwegpiraten hebben de trein met de kroonjuwelen van Ravonië doen verdwijnen. Thans trachten ze een trein, die met een lading uranium van Schotland naar Engeland holt, te ontvoeren...

(Wordt voortgezet.)

zijn wij ALLEEN in het heelal?

HOE lang kijkt de mens reeds naar de hemel ? De eerste mensen deden het waarschijnlijk reeds, en wij weten dat de Chinezen duizenden jaren vóór Christus reeds sterrenwachten en sterrenwichelaars hadden en dat, sedert de nacht der tijden, de heersers zich door hun raadsman de loop der sterren lieten uitleggen. De vraag « Wonen er nog andere levende wezens in het heelal, of zijn wij alléén ? » houdt de mens reeds lang bezig.

WONEN ZE OP MARS, OP VENUS, OF ELDERS ?

Zou het mogelijk zijn dat er op de planeet Mars, die in 687 dagen om de zon en in 24 uur 37 minuten en 23 sekonden om haar eigen as draait (dat is de zg. Marsdag) wezens wonen met een lichaam en verstand als wij ?

Of is het op Venus, die steeds in nevel gehuld schijnt en 180 millioen kilometer van de zon verwijderd is ?

Of op een andere ster ?

Met het blote oog zien we ongeveer 3.000 vaste sterren, maar met de beste kijker kunnen we er één trillioen waarnemen, dat is een cijfer één met **achttien** nullen. Zou het niet mogelijk zijn dat er ergens in het heelal een wereld is zoals de onze ? Het is mogelijk, maar we weten het niet. Er is in het heelal nog zoveel dat we niet weten. De planeet Mars heeft een heel dunne dampkring, als gevolg hiervan gaat er veel water verloren en het moet er heel droog zijn. Oceanen en zeeën komen op Mars niet voor, wel uitgestrekte moerassen en ondiepe meren en het grootste gedeelte van het land is vlak. Sommige vlekken zijn groen en grijsblauw van tint die verkleuren tot geel-bruin in de periode die de Mars-Winter voorafgaat. Dat moeten planten zijn. Dierlijk leven heeft men nog nooit waargenomen.

Van Venus weet men niet veel. Deze planeet heeft een dampkring waarin zeer veel water voorkomt, doch weinig vrije zuurstof. De vrije zuurstof ontstaat als gevolg van de plantengroei en maakt dierlijk leven mogelijk. Men neemt dus aan, dat er op Venus weinig planten groeien en bijgevolg ook weinig dieren zijn, want zij hebben planten nodig om te eten en zuurstof om te ademen.

En nu de maan. Zij is de trouwe begeleidster van onze aarde in haar tocht om de zon. Iedere planeet heeft haar manen; Jupiter bv. heeft er elf ! De maan wordt beschouwd als een dode wereld zonder dampkring.

Volgens enkele geleerden zou er toch een kleine dampkring zijn die het groeien van planten zou mogelijk maken. De reusachtige telescoop die te Mount Palomar, in Californië, in gebruik werd genomen, zal ons spoedig heel veel over onze satelliet weten te vertellen, want...

DE MAAN IS NOG SLECHTS 40 KM. VER !

Het oog van de cycloop van Californië heeft 5 meter diameter ! De telescoop van Mount Wilson, die totnogtoe de grootste was, had een oog van 2,5 meter en kon tot op een afstand van 500 millioen lichtjaren door de ruimte boren. De reus van Californië kan een miljard lichtjaren ver reiken en de maan bekijken, zoals de piloot die haar zou overvliegen op een hoogte van 40 km.

DE GEBOORTE VAN DE REUS

De bouw van de reus die 530 ton weegt, heeft een haast bovenmenselijke inspanning gevergd. De astronoom Hall begon er aan in 1928 en stierf vóór zijn werk ten einde was. Het voornaamste en ook het moeilijkste was een glasmassa van niet minder dan 20 ton samen te stellen, die tegen alle temperaturen bestand en perfect homogeen was, t.t.z. in het glas mocht niet het geringste stofje of kleinste luchtbel voorkomen. Het oog van de telescoop van Mount Wilson werd vervaardigd door Franse glasblazers. Het gebruikte procedé bleek voor Californië echter onmogelijk. Men beproefde het met pyrex en na proefnemingen, die drie jaar duurden, waagde men het een eerste maal. Deze proeven bevredigden niet helemaal, en men begon opnieuw. Na de tweede proef wist men dat men pyrex, om alle oneffenheden te vermijden, uiterst langzaam moest laten afkoelen en wel gedurende tien maanden in een speciale koelkast ! Om nu de gegoten spiegel van de fabriek naar de sterrenwacht te transporteren werd er **een speciale spoorweg aangelegd !**

WAT ZAL DIE TELESCOOP ONS LEREN ?

Het oog moest nu nog gepolijst worden. Men begon er mee in 1936 en pas in 1947 was het klaar, daar de oorlog het werk gedurende vier jaar onderbroken had. Dat het polijsten zeven jaar in beslag nam, mag jullie niet verwonderen, vermits het glas bolvormig moest gemaakt worden en dit tot op een honderdduizendste van een millimeter juist moest zijn.

Een oneffenheid en onnauwkeurigheid van een honderdduizendste millimeter op deze telescoop zou immers het aangezicht van het heelal wijzigen ! Thans is de reus helemaal gereed en vraagt niet beter dan ons te vertellen hoe het er uitziet op de maan, Venus, Jupiter en de andere manen, planeten en sterren.

Wat hij ons juist zal leren weten we nog niet, maar interessant zal het in ieder geval zijn !

MONSIEUR VINCENT

Nauwelijks is de pest bestreden te Châtillon, of Paul wordt terug naar Parijs geroepen. Het spijt hem zijn trouwe vrienden te moeten verlaten. De avond voor zijn afreis...

TEKST EN TEKENINGEN VAN RAYMOND REDING

Die jongen kruipt naar mijn kamer ? Zou het een dief zijn ? Dan heeft hij beslist geen geluk... Wacht een beetje!

De vreemdeling had weldra het venster bereikt. Hij hield zich een ogenblik stil en luisterde gespannen. Vincent had zich achter een gordijn verborgen...

De man stapte binnen, ging naar de stoel waaraan de hoed van Vincent bengelde, greep hem en wou vluchten...

Hola, vriend, heb je het nu op mijn hoed gemunt ? Wat ga je daarmee aanvangen ?

Ik ben geen dief. Iedereen zegt dat je weggaat, mijnheer Vincent, ik had iets van je willen hebben om ons tegen alle ongelukken te beschermen...

Verdraaid ! Beste vriend, dat is superstitie en afgoderij ! Weet je dat ?

Een heiligenrelikwie mag je vereren, maar mijn hoed ! Alsof ik een heilige was ! Ga terug naar huis en denk na over m'n woorden.

Vincent is diep geroerd door het gebaar van de man en als de dorpelingen hem de volgende morgen komen vaarwel zeggen, deelt hij al zijn levensmiddelen uit aan de armen. De paar waardevolle voorwerpen die hij bezit, verkoopt hij aan de rijken en geeft dit geld aan de armste inwoners van Chatillon.

En Vincent vertrekt. Nog lang wuiven de dorpelingen hem na, want allen voelen ze een grote leegte in hun hart...

Armer dan ooit komt Vincent te Parijs aan. De familie de Gondi is heel gelukkig hem weer te zien. de Gondi is nog steeds bevelhebber van de koninklijke galeien en het is hier dat Vincent een nieuw werkterrein zoekt. Hij weet wie er naar de galeien gestuurd wordt, maar weet ook hoe onmenselijk men de gevangenen er behandelt. Af en toe hoort men wel eens iets over het gevangenisregime en Vincent heeft er reeds meer dan eens aan gedacht, hier verandering in te brengen...

Alvorens deze mensen op de schepen terecht komen, worden ze maandenlang opgesloten en leven ze in omstandigheden die moeilijk te beschrijven zijn. Ware het u mogelijk deze uitgestotenen te gaan bezoeken ?

Dat was een overbodige vraag. De volgende morgen stond Vincent reeds in de kerkers van de grootste gevangenis van Parijs. Hij dacht aan de hel van Dante...

(Wordt voortgezet.)

Terecht heeft de geschiedenis hem steeds beschouwd als een van haar grootste mannen, als de schepper van 'n nieuwe wereld, als het type van de tot rust gekomen Germaan door 't verre nageslacht vereerd als 'n wetgever,als een koning der koningen, als een heilige zelfs. De sage heeft hem tot een van haar grootste helden gemaakt.
P.-J. BLOK.

KAREL DE GROTE, VADER DES VADERLANDS

KAREL DE GROTE, zoon van Pepijn de Korte, stamde uit de Haspengouwse familie der Pippijnen waarvan Pepijn van Landen de stamvader was. Hij liep school aan de schola palatina (hofschool) waar al de kinderen der aanzienlijken onderwijs genoten, en die geleid werd door geleerde priesters. « Hij muntte in alles uit », zegt ons Einhard, zijn levensbeschrijver. Hij huwde met Hildegardis, die stierf op 30 April 783, en begraven werd te Kempfen in Zwaben, in de kerk die zij zelf stichtte. Op Kerstdag in het jaar 799 werd hij door Paus Leo III in de St. Pietersbasiliek te Rome tot keizer van het Westen gekroond. Deze kroon die een heel speciale vorm heeft wordt te Wenen bewaard. Hij stierf te Aken in 814 en werd in 1165 heilig verklaard door de tegenpaus Paschalis III. De kerk heeft zijn verering nooit verboden.

Karel de Grote had in zijn zes en veertig jarige werkzame en vruchtbare regering een geweldige activiteit ontplooit. Als we eens even zijn levensboek openslaan, dan wordt het voor ons duidelijk dat hij werkelijk groot was, groot als veroveraar, en groot als bestuurder en als beschaver.

HIJ ondernam niet minder dan drie en vijftig veldtochten, allen verdedigingsoorlogen, want het strookte niet met zijn opvattingen een aanvalskrijg tegen wie ook te ontketenen. Zijn bijzonderste tochten waren wel deze tegen de Moren en de Longobarden, tegen de Friezen en de Saksen. Deze laatste vielen 't moeilijkst te onderwerpen. Zelfs na hun nederlaag staken ze voortdurend weer kop boven water. De bekering van Widukind, de machtige Saksenaanvoerder, in 785, was voor Karel de Grote zeer voordelig, al zou 't nog tot 804 duren, eer van blijvende onderwerping kon gesproken worden. Om deze stammen in bedwang te houden, paste Karel 't volkverhuizingstelsel toe, d.w.z. vele Saksische en Friese families werden gedwongen naar 't Frankische gebied te gaan wonen, terwijl hun plaats werd ingenomen door Frankische kolonisten.

AAN 't hoofd van het Rijk dat hij tot Denemarken en Spanje uitgebreid had, stond de koning. Een dwingeland was hij niet, want één of tweemaal per jaar werd er een Rijksdag gehouden, waar de aanzienlijken, geestelijken en edelen, hun raad mochten geven bij het opmaken der capitularia of rijkswetten. Deze Rijksdag heette Mei- of Herfstveld, naar gelang de tijd waarin hij gehouden werd.

Zijn groot uitgestrekt Rijk was onderverdeeld in gouwen of banten, bv. Hennegau, Bracbant, Haspingau, e.a. en welke bestuurd werden door graven. Deze gouwen waren onderverdeeld in honderdschappen of marken die bestuurd werden door zendgraven of koningsboden, die nauwkeurig verslag moesten uitbrengen.

DE Nederlanden die ten tijde van Clovis een vergeten uithoek waren, kwamen in de volle belangstelling te staan. Door de inval der Arabieren in het Zuiden tegengehouden, had West-Europa, na de Frankische veroveringen, zijn intellectueel en economisch centrum gevonden in het Maasdal.

In deze periode bleven landbouw en veeteelt de voornaamste bestaansmiddelen. Grote modelhoeven ontstonden welke de eigendom waren van de grootgrondbezitters. Zo een grootgrondbezittersdomein heette villa of vroenhoeve die geleek op een soort landbouwdorp. Het middelpunt ervan was de saalhof, de hoeve van de heer, daaromheen lagen de hoeven van de horigen, terwijl er ook timmerlieden, smeden, e.z.m. woonden, die maakten wat er voor de villa nodig was. Handel en nijverheid waren eveneens zorgenkinderen van Karel de Grote. Daarom legde hij nieuwe wegen aan en liet de oude herstellen. De Friezen waren de handelaars bij uitmuntendheid, die pelswerk, hout en koren uit andere landen haalden in plaats van « Fries » laken, boter en kaas. Belangrijke steden waren : Dorestad, Maastricht, Utrecht, Luik, e.a. In Dorestad en Maastricht werden zelfs munten geslagen.

Karel de Grote wilde tevens een baanbreker zijn van 'n hogere kristelijke beschaving. Aan zijn hof vertoefden vele geleerden : o.a. de Ier Sedulius, de Angelsaks Alcuinus, Einhard, zijn levensbeschrijver, Paulus Diaconus, geschiedschrijver e.z.m.

DAT Karel de Grote de adelaarsfiguur aannam als zijn persoonlijk symbool, is niet geschiedkundig te bewijzen. zowel bij de oeroude volken van het Oosten, als bij de Germanen vindt men de adelaar. Zelfs in zo gestyleerde vormen dat hij geen gelijkenis meer heeft met de koning van het luchtruim. De Romeinen bezaten eveneens het adelaarssymbool. Wij kennen wel afbeeldingen waar men Karel de Grote deze figuur toekent, omdat men de adelaar als een rijkssymbool beschouwd en deze vereenzelvigt met zijn keizerschap.

Van Karel de Grote is ons alleen een teken bekent, dat het kenteken is van de echtheid van zijn acten : het « signum ». De klerk schreef de Woorden : « Signum... Karoli, gloriosissimi regis. »

In de opengelaten ruimte zette men niet meer zoals vroeger, een kruis, maar het uit de letters « Karolus » samengestelde monogram. Dit is het « handteken » van Karel de Grote.

En hiermee weet je meer over Karel de Grote, van wie men zegt dat hij was : een Vader des Vaderlands, de grootste Keizer van het Heilige Roomse Rijk.

Leo van MELDERT.

Victoria presenteert
CHOKO
Het Nikkertje

(Wordt voortgezet.)

Uit de Vier Windstreken

HET SCHAAP IN DE KUNST

IN het Goya-museum te Castres (Frankrijk) werd op de 31e Juni een tentoonstelling geopend over « Het Schaap in de Kunst » (niet « van », maar wel degelijk « in »). Het was de Australische ambassadeur in Frankrijk, sir Keith, die deze tentoonstelling opende, heel waarschijnlijk omdat Australië het land van de schapenwol is. De tentoonstelling werd trouwens georganiseerd door de industrie van het wolafscheren van schapenhuiden. 70 % van de schapenhuiden ter wereld worden immers in de streek van de Tarn afgeschoren en verwerkt.

Ongeveer twee honderd schilderijen, tekeningen, litographiën, gravures, porcelein, bronzen, tapijten, borden, waaronder stukken van grote waarde werden bijeengebracht. Ook humoristische tekenaars verleenden hun medewerking aan deze tentoonstelling.

HOEVEEL INWONERS TELLEN DE VERENIGDE STATEN ?

VAN 1940 tot 1950 is de bevolking der U.S.A. verhoogd met 19 millioen inwoners, hetzij 14,5 %. De gemiddelde Amerikaanse familie telt drie tot vier leden. Er zijn in de U.S.A. 100 vrouwen voor 98 mannen. Het is de eerste keer in de geschiedenis van Amerika dat zoiets gebeurt. 63,7 % van de bevolking leeft in de steden. De landbouwbevolking omvat slechts 15,6%. 20 % van de inwoners leven op het platteland, maar werken niet in het landbouwbedrijf.

SEVRES TOONT ZIJN SCHATTEN

DE tentoonstelling, die op 25 Mei in het Sèvres-museum werd geopend, bevat vijfhonderd van de meest beroemde porcelein-serviezen, die in bruikleen werden afgestaan door de vorsten van Engeland, Zweden en Denemarken, de hertogen van Bedford en Wellington. Vier zalen werden speciaal ingericht voor de drie en veertig mooiste serviezen, die ooit uit de ovens van de fabriek, die opgericht werd in 1738, gekomen zijn.

EEN TWEEMOTORIG PASSAGIERSVLIEGTUIG VLOOG IN DRIE JAAR 5.000 MAAL ROND DE AARDE

DE Convair, het tweemotorig passagiersvliegtuig, vliegt op vele geregelde luchtlijnen. Meer dan 160 van deze comfortabele, snelle toestellen, die plaats bieden aan veertig passagiers, vliegen op alle continenten. De Convairs, die bij de vijftien luchtvaartmaatschappijen in gebruik zijn, hebben samen 2.700.000.000 passagiersmijlen afgelegd en een gezamenlijke afstand van 125.000.000 mijl, hetgeen betekent, dat tot op heden één Convair gemiddeld 5.000 maal om de aardbol heeft gevlogen. De eerste Europese maatschappij, die deze toestellen op haar lijnen inzette, was de K.L.M. De twaalf K.L.M.-Convairs, die de namen dragen van beroemde Nederlandse schilders, doen dienst op het Europese lijnennet.

DE GESCHIEDENIS VAN EEN DEVIES

Op geregelde tijden vraagt men ons of het devies van het Belgisch wapen *Eendracht maakt macht* geen gallicisme is, of het niet moet zijn : Eendracht baart of is macht.

Bovengenoemde zeer oude Nederlandse spreuk treffen wij voor het eerst aan in de in 1550 verschenen spreekwoordenverzameling *Gemene Duytsche Spreekwoorden : Adagia ofte proverbia ghenoemt* en daar luidt ze : *Eendracht maeckt macht, tweedracht maeckt onmacht.* Dit is de vertaling of liever de omschrijving van de Latijnse spreuk : *Concordia parvae res crescunt, discordia maximae dilabuntur uit Sallustius. Bellum Jugurthinum,* 10,6 en welke betekent : door eendracht wordt de zwakke sterk, door tweedracht het sterkste zwak.

In 1579 koos de Unie van Utrecht tot devies : *Concordia res parvae crescunt,* welke ook de wapenspreuk werd van de Republiek van de Verenigde Nederlanden.

In de XIXe eeuw koos de Transvaalse republiek insgelijks tot wapenspreuk : *Eendracht maakt macht.* Deze vorm was dus algemeen verspreid in de Nederlandssprekende landen. Na de Belgische omwenteling koos het Nationaal Congres tot kenspreuk van het Belgisch wapen : *L'union fait la force.* Vanwaar komt nu deze Franse spreuk ? Men zal die Franse spreuk te vergeefs zoeken in de Franse woordenboeken der eerste helft van de XIXe eeuw. Ook later blijft zij onvindbaar. Het heeft tot 1935 geduurd, vooraleer de Franse academie de spreuk : *L'union fait la force* heeft willen erkennen.

Hieruit moge blijken dat *Eendracht maakt macht* de oorspronkelijke vorm is van deze bekende spreuk en eeuwen ouder dan het Frans *L'union fait la force.* Van vertaling uit het Frans kan dus geen sprake zijn. Het omgekeerde lijkt veel waarschijnlijker.

(De Vlaamse Linie.)

DE PIJPENROKERSGILDE VAN DIKSMUIDE

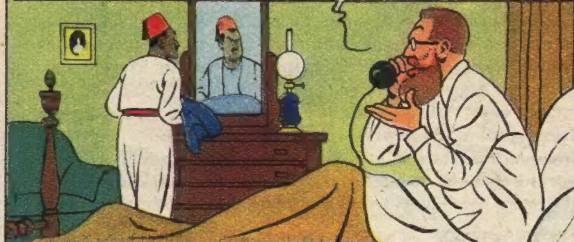

EEN avond per maand zetten alle leden van de pijpenrokersgilde van Diksmuide, Onze Troost, zich aan de lange tafel van het « Gasthof van Vlaanderen » om uit ouderwetse, stenen pijpen smakelijk en gezellig te dampen. Er mag ondertussen over koetjes en kalfjes gepraat worden, doch wie al te luidruchtig is wordt door de boetemeester tot de orde geroepen met de woorden : « Makker, gij hebt de standregelen geschonden, gij moet een half frankje boete betalen ». Met een hamerklop, die alle tegenwerpingen afsnijdt, beduidt hij de rustverstoorder het geld onmiddellijk neer te leggen. En wanneer het na de eerste tik nog niet op 't tafel ligt, wordt de boete verdubbeld.

Het is verboden de pijp anders dan met een plaat met gloeiende kolen aan te steken. Eenmaal per jaar wordt er een prijskamp ingericht waarbij het er om gaat het langste te trekken aan een pijp gevuld met vier gram tabak. De laatste winnaar was makker Trypsteen, hij hield het vier en tachtig minuten uit. Het record zou echter 124 minuten zijn.

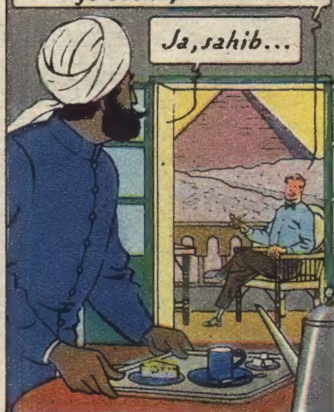

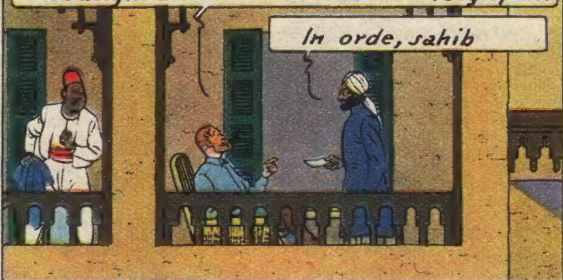

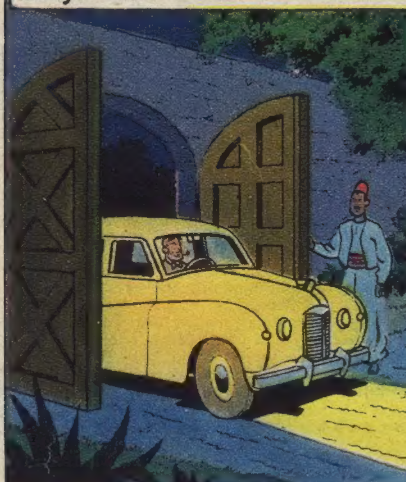

(Wordt voortgezet.)